TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2008. gada 17. jūlijā *

Lieta C-226/07

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *Finanzgericht Düsseldorf* (Vācija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2007. gada 27. aprīlī un kas Tiesā reģistrēts 2007. gada 7. maijā, tiesvedībā

***Flughafen Köln/Bonn GmbH***

pret

***Hauptzollamt Köln***.

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs A. Ross [*A. Rosas*], tiesneši H. N. Kunja Rodrigess [*J. N. Cunha Rodrigues*], J. Klučka [*J. Klučka*], A. O'Kīfs [*A. Ó Caoimh*] (referents) un A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*],

* Tiesvedības valoda — vācu.

ģenerāladvokāts M. Pojarešs Maduru [*M. Poiares Maduro*],
sekretārs B. Fileps [*B. Fülöp*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2008. gada 10. aprīļa tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Flughafen Köln/Bonn GmbH* [Ķelnes/Bonnas lidostas] vārdā — D. Šībolds [*D. Schiebold*] un A. Rihters [*A. Richter*], *Rechtsanwälte*,

— *Hauptzollamt Köln* vārdā — O. Meijers [*O. Meyer*], *Oberregierungsrat*, un K. Doičmans [*K. Deutschmann*], pārstāvis,

— Itālijas valdības vārdā — I. M. Bragulja [*I. M. Braguglia*], pārstāvis, kam palīdz Dž. Albencio [*G. Albenzio*], *avvocato dello Stato*,

— Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — V. Melss [*W. Mölls*], pārstāvis,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

## Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes 2003. gada 27. oktobra Direktīvas 2003/96/EK, kas pārkārto Kopienas noteikumus par nodokļu uzlikšanu energoproduktiem un elektroenerģijai (OV L 283, 51. lpp.), 14. panta 1. punkta a) apakšpunktu.

2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedības ietvaros starp *Flughafen Köln/Bonn GmbH* un *Hauptzollamt Köln* (Ķelnes Galvenā muitas pārvalde) par pēdējās minētās iestādes atteikumu atmaksāt nodokli, ko *Flughafen Köln/Bonn GmbH* 2004. gadā samaksājusi par elektroenerģijas ražošanai izmantoto dīzeļdegvielu.

**Atbilstošās tiesību normas**

*Kopienu tiesiskais regulējums*

3 Pirmie seši Direktīvas 2003/96 apsvērumi ir šādi:

"(1) Padomes 1992. gada 19. oktobra Direktīva 92/81/EEK par akcīzes nodokļa saskaņošanu attiecībā uz minerāleļļām [(OV L 316, 12. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Padomes 1994. gada 22. decembra Direktīvu 94/74/EK (OV L 365, 46. lpp.)] un Padomes 1992. gada 19. oktobra Direktīva 92/82/EEK par minerāleļļām uzlikto akcīzes nodokļu likmju tuvināšanu attiecas uz minerāleļļām [(OV L 316, 19. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Direktīvu 94/74], attiecas uz minerāleļļām.

(2) Tas, ka nav Kopienas noteikumu, kas nosaka minimālo nodokļa likmi elektroenerģijai un energoproduktiem, kas nav minerāleļļas, var nelabvēlīgi ietekmēt iekšējā tirgus pareizu darbību.

(3) Iekšējā tirgus pareizai darbībai un citu Kopienas politikas mērķu sasniegšanai Kopienas līmenī nepieciešams noteikt minimālo nodokļu līmeni vairumam energoproduktu, ieskaitot elektroenerģiju, dabas gāzi un akmeņogles.

(4) Būtiskas atšķirības valsts nodokļu līmeņos enerģētikas nozarē, ko piemēro dalībvalstis, var izrādīties kaitīgas iekšējā tirgus pareizai darbībai.

(5) Nosakot attiecīgus Kopienas minimālos nodokļu līmeņus, varētu samazināt esošās atšķirības valsts nodokļu līmeņos.

(6) Saskaņā ar [EK līguma] 6. pantu vides aizsardzības prasības ir jāņem vērā, definējot un īstenojot Kopienas politiku citās jomās."

4 Direktīvas 2003/96 1. pantā ir paredzēts, ka dalībvalstis uzliek nodokļus energoproduktiem un elektroenerģijai saskaņā ar šo direktīvu.

5 Minētās direktīvas 2. panta 1. punkta b) apakšpunktā, lasot kopā ar šī paša panta 5. punktu, ir noteikts, ka šajā direktīvā termins "energoprodukti" attiecas uz produktiem, kuri "atbilst KN kodiem 2701, 2702 un no 2704 līdz 2715", kas minēti Komisijas 2001. gada 6. augusta Regulā (EK) Nr. 2031/2001, ar ko groza I pielikumu Padomes Regulai (EEK) Nr. 2658/87 par tarifu un statistikas nomenklatūru un kopējo muitas tarifu (OV L 279, 1. lpp.), proti, it īpaši uz dīzeļdegvielu, kura atbilst kombinētās nomenklatūras (turpmāk tekstā — "KN") 2710 kodam.

6 Saskaņā ar Direktīvas 2003/96 4. panta 1. punktu "nodokļu līmeņi, kurus dalībvalstis piemēro 2. pantā minētajiem energoproduktiem un elektroenerģijai, nedrīkst būt zemāki par šajā direktīvā aprakstītajiem nodokļu līmeņiem".

7 Direktīvas 2003/96 7.–10. pantā ir noteikts, ka no 2004. gada 1. janvāra minimālais nodokļu līmenis motordegvielai un kurināmajam tiek noteikts tā, kā norādīts šīs direktīvas I pielikumā.

8 Direktīvas 2003/96 14. panta 1. punkta a) apakšpunkts ir šāds:

"1. Papildus [Padomes 1992. gada 25. februāra] Direktīvā 92/12/EEK [par vispārēju režīmu akcīzes precēm un par šādu preču glabāšanu, apriti un uzraudzību (OV L 76, 1. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Padomes 2000. gada 20. jūlija Direktīvu 2000/47/EK (OV L 193, 73. lpp.)], noteiktajiem vispārējiem noteikumiem, kas regulē ar nodokli apliekamo produktu neapliekamu izmantošanu, un neskarot citus Kopienas noteikumus, dalībvalstis saskaņā ar nosacījumiem, kurus tās nosaka, lai nodrošinātu pareizu un tūlītēju šo atbrīvojumu piemērošanu un nepieļautu nekādu izvairīšanos no nodokļu maksāšanas, nodokļu apiešanu vai ļaunprātīgu izmantošanu, atbrīvo no nodokļiem šādus produktus:

a) energoproduktus vai elektroenerģiju, ko izmanto elektroenerģijas ražošanai, vai elektroenerģiju, ko izmanto, lai saglabātu spēju ražot elektroenerģiju. Tomēr, ņemot vērā vides politiku, dalībvalstis var uzlikt šiem produktiem nodokļus, ņemot vērā šajā direktīvā noteiktos minimālos nodokļu līmeņus. Šādā gadījumā nodokļu uzlikšanu šiem produktiem neņem vērā, lai sasniegtu 10. pantā noteikto minimālo nodokļu līmeni elektroenerģijai."

9 Direktīvas 2003/96 21. panta 5. punkta trešajā daļā ir paredzēts:

"Uzņēmumu, kas ražo elektroenerģiju savām vajadzībām, uzskata par izplatītāju. Neatkarīgi no 14. panta 1. punkta a) apakšpunkta dalībvalstis var atbrīvot nelielus elektroenerģijas ražotājus no nodokļa, ja tās apliek ar nodokli produktus, kas tiek izmantoti šās elektroenerģijas ražošanai."

10 Direktīvas 2003/96 28. panta 1.–3. punktā ir paredzēts:

"1. Dalībvalstis pieņem un publicē normatīvos un administratīvos aktus, kas vajadzīgi, lai vēlākais līdz 2003. gada 31. decembrim izpildītu šās direktīvas prasības. Par to tās tūlīt informē Komisiju.

2. Tās piemēro šos noteikumus no 2004. gada 1. janvāra, izņemot noteikumus, kas noteikti 16. pantā un 18. panta 1. punktā, kurus dalībvalstis var piemērot no 2003. gada 1. janvāra.

3. Kad dalībvalstis pieņem šos pasākumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, pēc kura paņēmiena izdarāmas atsauces."

11 Saskaņā ar minētās direktīvas 30. pantu:

"Neatkarīgi no 28. panta 2. punkta 2003. gada 31. decembrī atceļ Direktīvas 92/81/EEK un 92/82/EEK."

*Valsts tiesiskais regulējums*

12 1992. gada 21. decembra Likumā par nodokli minerāleļļām (*Mineralölsteuergesetz*) (*BGBl.* 1992 I, 2185. lpp., turpmāk tekstā — "Likums par nodokli minerāleļļām"),

kurš bija spēkā pamata lietā apskatāmo faktu rašanās laikā, it īpaši ir ietvertas šādas normas:

"*1. pants — Definīcijas*

1. Minerāleļļai nodokļu teritoriālajā apgabalā piemēro minerāleļļas nodokli. [..]

2. Minerāleļļa likuma izpratnē ir:

[..]

4) [KN] 2710 pozīcijas produkti.

*2. pants — Parastā nodokļa likme, definīcijas.*

1. Nodoklis ir

[..]

4) par 1000 litriem dīzeļdegvielas, kura ietilpst [KN] 2710 00 69 apakšpozīcijā:

a) ar sēra saturu vairāk nekā 10 mg/kg: EUR 485,70,

b) ar sēra saturu līdz 10 mg/kg: EUR 470,40 [..].”

13 1999. gada 24. marta Likuma par nodokli elektroenerģijai (*Strohmsteuergesetz*) (*BGBl.* 1999 I, 378. lpp.), kurš bija spēkā pamata lietā apskatāmo faktu rašanās laikā, 9. panta 1. punkta 3) apakšpunktā bija paredzēts, ka no šī nodokļa ir atbrīvota elektroenerģija, kura saražota iekārtās ar maksimālo elektrības ražošanas nominālo jaudu, kas lielāka par diviem megavatiem, ievērojot zināmus nosacījumus.

14 Ar 2006. gada 15. jūlija Likumu par elektroenerģijai piemērojamo nodokli (*Energiesteuergesetz*) (*BGBl.* 2006 I, 1534. lpp., turpmāk tekstā — “Likums par nodokli elektroenerģijai”), kurš stājās spēkā 2006. gada 1. augustā, no šī datuma, tieši atsaucoties uz Direktīvu 2003/96, atcēla Likumu par nodokli minerāleļļām. Tajā īpaši ir paredzēti šādi noteikumi:

“*1. pants — Teritoriālais nodokļu apgabals, energoprodukti*

1. Energoproduktiem teritoriālajā nodokļu apgabalā piemēro nodokli elektroenerģijai. [..]

2. Šajā likumā energoprodukti ir:

[..]

2) [KN] 2704 līdz 2715 pozīcijā ietilpstošie produkti

[..].

*2. pants — Nodokļa likme*

1. Nodoklis ir

[..]

4) par 1000 litriem dīzeļdegvielas, kura ietilpst [KN] 2710 19 41 līdz 2710 19 49 apakšpozīcijā:

a) ar sēra saturu vairāk nekā 10 mg/kg: EUR 485,70,

b) ar sēra saturu līdz 10 mg/kg: EUR 470,40

[..].

3. Atkāpjoties no 1. un 2. punkta, nodoklis ir

1) par 1000 litriem pareizi marķētas dīzeļdegvielas, kas ietilpst [KN] 2710 19 41 līdz 2710 19 49 apakšpozīcijā:

a) ar sēra saturu vairāk nekā 50 mg/kg,

līdz 2008. gada 31. decembrim: EUR 61,35,

sākot ar 2009. gada 1. janvāri: EUR 76,35,

b) ar sēra saturu līdz 50 mg/kg: EUR 61,35,

[..]

ja tā tiek izmantota kā kurināmais vai gāzes turbīnu un iekšdedzes motoru darbināšanai iekārtās, kurām piemērojams atvieglojumu režīms 3. un 3.a panta izpratnē, vai ja tā tiek piegādāta šādiem mērķiem [..].

*3. pants — Iekārtas, kurām piemērojams atvieglojumu režīms*

1. Iekārtas, kurām piemērojams atvieglojumu režīms, ir stacionāras iekārtas,

   1) kuru mehāniskā enerģija tiek izmantota vienīgi elektrības ražošanai

[..].

*53. pants — Atbrīvojumi no nodokļiem par elektroenerģijas ražošanu un ar saistīto enerģijas un siltuma ražošanu*

1. Nodokļu atbrīvojumi tiek piešķirti uz pieteikuma pamata, ar nosacījumu, kas 2. punktā ir paredzēts enerģijas produktiem, par kuriem pierādīts [..], ka tie ir aplikti ar nodokli un ka tie ir izmantoti

   1) enerģijas ražošanai stacionārās iekārtās

   [..].

   Ja pirmā teikuma 1) apakšpunkta gadījumā ar iekārtu saražotā mehāniskā enerģija papildus elektroenerģijas ražošanai kalpo arī citiem mērķiem, nodokļa atbrīvojums tiek atļauts tikai par to energoproduktu daļu, kas izmantoti elektroenerģijas ražošanai.

2. 1. punkta pirmā teikuma 1) apakšpunkts attiecas tikai uz iekārtām, kuru nominālā elektroenerģijas ražošanas jauda ir vairāk nekā divi megavati.

3. Tiesības uz atbrīvojumu ir tam, kurš ir izmantojis energoproduktus."

**Pamata lieta un prejudiciālais jautājums**

15 Prasītāja ir Ķelnes/Bonnas (Vācija) lidostas apsaimniekotāja. Lai nodrošinātu lidmašīnas ar elektroenerģiju, prasītāja izmanto zemes elektroiekārtas. Lai saražotu šo elektroenerģiju, tā 2004. kalendārā gada laikā izmantoja 585 642 l ar nodokļiem apliekamas dīzeļdegvielas.

16 2005. gada 30. decembrī prasītāja lūdza *Hauptzollamt Köln* šī nodokļa atmaksu, pamatojoties uz Direktīvas 2003/96 14. panta 1. punkta a) apakšpunktu.

17 2006. gada 18. janvārī šis lūgums tika noraidīts, argumentējot, ka, pirmkārt, Likums par nodokli minerāleļļām neparedz nodokļa atmaksu, ja elektroenerģijas ražošanai izmantota dīzeļdegviela, kas aplikta ar nodokli, un, otrkārt, ka Direktīvas 2003/96 14. panta 1. punkta a) apakšpunktam nav tiešas iedarbības.

18 Pēc nesekmīgas administratīvās tiesvedības prasītāja pamata lietā iesniedza prasību *Finanzgericht Düsseldorf* [Diseldorfas Finanšu tiesā].

19 Savā lēmumā par prejudiciālu jautājumu uzdošanu šī tiesa norāda, ka 1999. gada 10. jūnija spriedumā lietā C-346/97 *Braathens* (*Recueil*, I-3419. lpp., 29.–31. punkts) Tiesa ir atzinusi Direktīvas 92/81 8. panta 1. punkta b) apakšpunkta tiešo iedarbību. Minētā 8. panta 1. punkta ievaddaļas teksts atbilstot Direktīvas 2003/96 14. panta 1. punkta ievaddaļai. Turklāt Direktīvas 92/81 8. panta 1. punkta b) apakšpunktā, gluži kā Direktīvas 2003/96 14. panta 1. punkta a) apakšpunkta pirmajā teikumā, esot skaidri un konkrēti paredzēts pienākums piešķirt atbrīvojumu no nodokļa.

20 Minētā tiesa tomēr vēlas noskaidrot, vai iepriekš minētā 14. panta 1. punkta a) apakšpunkta beznosacījuma un precīzo raksturu atspēko tas, ka saskaņā ar tā otro teikumu dalībvalstis, "ņemot vērā vides politiku", tomēr var uzlikt nodokļus energoproduktiem. Šajā sakarā šī tiesa norāda, ka kaut arī šīs politikas apsvērumi, kas Direktīvā 2003/96 nenoliedzami nav definēti, šķietami piešķir valsts likumdevējam rīcības brīvību izlemt, kurus energoproduktus aplikt ar nodokli, bet kurus nē, tomēr ir iespējams konstatēt, vai šis likumdevējs ir vai nav izmantojis kompetenci, kas tam piešķirta ar minēto 14. panta 1. punkta a) apakšpunktu. Tiesību aktos, ar kuriem vēlāk ticis grozīts Likums par minerāleļļām, vai ar tiem saistītajos sagatavošanas dokumentos nekas nenorādot uz to, ka valsts likumdevējs, vides aizsardzības apsvērumu vadīts, būtu vēlējies saglabāt nodokli dīzeļdegvielai, kas izmantota elektroenerģijas ražošanai. Valsts likumdevējs šajā sakarā nav bijis aktīvs un paredzētajā termiņā nav transponējis Direktīvas 2003/96 14. panta 1. punkta a) apakšpunktu. Šī transponēšana notika tikai tad, kad tika pieņemts Likums par nodokli elektroenerģijai, kurš stājās spēkā 2006. gada 1. augustā.

21 Šādos apstākļos *Finanzgericht Düsseldorf* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

"Vai [Direktīvas 2003/96] 14. panta 1. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka uzņēmums, kas elektroenerģijas ražošanai ir izmantojis ar nodokli apliktu dīzeļdegvielu, kura ietilpst [KN] 2710 pozīcijā, un ir iesniedzis pieteikumu par nodokļa atmaksāšanu, var tieši atsaukties uz šo noteikumu?"

**Par prejudiciālo jautājumu**

22 Ar savu jautājumu iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai Direktīvas 2003/96 14. panta 1. punkta a) apakšpunktam tiktāl, ciktāl tajā paredzēts atbrīvojums no šajā direktīvā noteiktā nodokļa energoproduktiem, kurus izmanto elektroenerģijas ražošanai, ir tieša iedarbība, kā rezultātā indivīds var uz to atsaukties valsts tiesā tādā prāvā, kāda ir pamata lieta, kad pretējā puse tiesvedībā ir valsts muitas iestādes, lai netiktu piemērots valsts tiesiskais regulējums, kurš varētu būt pretrunā šai normai.

23 Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru visos gadījumos, kad direktīvas noteikumi pēc to satura ir bez nosacījumiem un pietiekami precīzi, privātpersonām ir tiesības uz tiem atsaukties valsts tiesās pret valsti, ja tā nav transponējusi direktīvu noteiktajā termiņā valsts tiesībās vai arī ja tā ir veikusi nepareizu transpozīciju (skat. it īpaši 1991. gada 19. novembra spriedumu apvienotajās lietās C-6/90 un C-9/90 *Francovich* u.c., *Recueil*, I-5357. lpp., 11. punkts; 2002. gada 11. jūlija spriedumu lietā C-62/00 *Marks & Spencer*, *Recueil*, I-6325. lpp., 25. punkts, kā arī 2004. gada 5. oktobra spriedumu apvienotajās lietās no C-397/01 līdz C-403/01 *Pfeiffer* u.c., Krājums, I-8835. lpp., 103. punkts).

24 Ir skaidrs, ka laikā, kad radās pamata lietā apskatītie fakti, tas ir, pēc Direktīvas 2003/96 transponēšanas termiņa, kas ir noteikts tās 28. panta 1. punktā, proti, 2003. gada 31. decembra, Vācijas Federatīvā Republika nav veikusi īpašus valsts pasākumus, lai šo direktīvu transponētu Vācijas tiesībās. Šie transponēšanas pasākumi tika veikti tikai vēlāk ar Likumu par nodokli elektroenerģijai, kurš stājās spēkā 2006. gada 1. augustā.

25 Neapstrīdami ir arī tas, ka Vācijas Federatīvā Republika pamata lietā apskatāmo faktu rašanās laikā neizmantoja Direktīvas 2003/96 14. panta 1. punkta a) apakšpunkta otrajā teikumā paredzēto iespēju, kas tai ļauj, atkāpjoties no šīs normas pirmajā teikumā paredzētā atbrīvojuma, "ņemot vērā vides politiku", noteikt nodokli tādiem energoproduktiem kā dīzeļdegviela, kurus izmanto elektrības ražošanai. Nav apstrīdēts, ka tolaik spēkā esošais nodokļu režīms šajā dalībvalstī nebija pamatots ar minēto

politiku, bet tā vienīgi valsts tiesībās transponēja nodokļu režīmu minerāleļļām, kas iepriekš bija paredzēts Direktīvās 92/81 un 92/82.

26 Tiesas sēdē Itālijas valdība norādīja, ka Direktīvas 2003/96 28. panta 1. punktā paredzētais transponēšanas termiņš nav piemērojams tādām normām, kuras, gluži kā minētās direktīvas 14. panta 1. punkta a) apakšpunkta otrais teikums, sniedz dalībvalstīm izvēles iespēju.

27 Tomēr šai argumentācijai nevar piekrist. Direktīvas 2003/96 28. panta 1. punkta tekstā nepārprotami ir noteikts, ka dalībvalstīm jāpieņem normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai vēlākais līdz 2003. gada 31. decembrim izpildītu šās direktīvas prasības, nekādi nenošķirot atsevišķas tās normas. Turklāt katrā ziņā ir skaidrs, ka Likumā par nodokli elektroenerģijai, ar kura stāšanos spēkā 2006. gada 1. augustā tika Vācijas tiesībās transponēta Direktīva 2003/96, nav tikusi paredzēta minētās direktīvas 14. panta 1. punkta a) apakšpunkta otrajā teikumā ietvertā iespēja, no kā izriet, ka dalībvalstīm minētās normas transponēšanai paredzētais termiņš iesniedzējtiesai sniedzamās atbildes nekādi neietekmē.

28 Šādos apstākļos ir jāpārbauda — kā norāda prasītāja pamata lietā un Komisija —, vai Direktīvas 2003/96 14. panta 1. punkta a) apakšpunkts no saturiskā viedokļa ir, pirmkārt, pietiekami precīzs un, otrkārt, beznosacījuma, no kā izriet, ka uz to varētu tieši atsaukties indivīds attiecībā uz šīs dalībvalsts iestādēm saistībā ar to laika posmu, kurā minētā dalībvalsts pēc minētās direktīvas 28. panta 1. punktā paredzētā termiņa izbeigšanās nebija šo direktīvu transponējusi savās valsts tiesībās.

29 Runājot par pirmo nosacījumu, ir jāatzīst, ka Direktīvas 2003/96 14. panta 1. punkta a) apakšpunkts, kurā paredzēts dalībvalstu pienākums šajā direktīvā paredzēto

nodokļu režīmu nepiemērot energoproduktiem, kurus izmanto elektroenerģijas ražošanai, ir pietiekami precīzs, jo tajā ir skaidri noteikti produkti, kuriem piemērojams atbrīvojums (skat. pēc analoģijas 1982. gada 19. janvāra spriedumu lietā 8/81 *Becker*, *Recueil*, 53. lpp., 27. punkts, un iepriekš minēto spriedumu lietā *Braathens*, 31. punkts).

30 Attiecībā uz otro nosacījumu no pastāvīgās judikatūras izriet, ka tas apstāklis, ja kādas direktīvas norma piedāvā dalībvalstīm iespēju izvēlēties, nenozīmē, ka, pamatojoties uz direktīvas noteikumiem vien, nevarētu pietiekami precīzi noteikt tādējādi indivīdiem piešķirto tiesību saturu (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu apvienotajās lietās *Francovich* u.c., 17. punkts, un 1997. gada 4. decembra spriedumu apvienotajās lietās no C-253/96 līdz C-258/96 *Kampelmann* u.c., *Recueil*, I-6907. lpp., 39. punkts).

31 Tādējādi no pastāvīgās judikatūras izriet, ka diskrecionārā vara, kas dalībvalstīm noteikta ar tādu ievaddaļas formulējumu kā Direktīvas 2003/96 14. panta 1. punktā ietvertais, saskaņā ar kuru dalībvalstis atbrīvojumus piešķir "saskaņā ar nosacījumiem, kurus tās nosaka, lai nodrošinātu pareizu un tūlītēju šo atbrīvojumu piemērošanu un nepieļautu nekādu izvairīšanos no nodokļu maksāšanas, nodokļu apiešanu vai ļaunprātīgu izmantošanu", neietekmē pienākuma ieviest atbrīvojumu no nodokļa beznosacījumu raksturu. Dalībvalsts tādam nodokļu maksātājam, kas var apliecināt, ka viņa nodokļu situācija ietilpst kādā no direktīvā paredzētām nodokļa atbrīvojuma kategorijām, tik un tā nevar norādīt uz to, ka šī valsts nav pieņēmusi attiecīgus noteikumus, lai atvieglotu šī izņēmuma piemērošanu (skat. pēc analoģijas iepriekš minēto spriedumu lietā *Becker*, 33. punkts, un iepriekš minēto spriedumu lietā *Braathens*, 31. punkts; 2002. gada 10. septembra spriedumu lietā C-141/00 *Kügler*, *Recueil*, I-6833. lpp., 52. punkts; 2003. gada 6. novembra spriedumu lietā C-45/01 *Dornier*, *Recueil*, I-12911. lpp., 79. punkts, kā arī 2005. gada 17. februāra spriedumu apvienotajās lietās C-453/02 un C-462/02 *Linneweber* un *Akritidis*, Krājums, I-1131. lpp., 34. punkts).

32 Pretēji atbildētājas pamata lietā un Itālijas valdības apgalvotajam šādu slēdzienu neatspēko Direktīvas 2003/96 14. panta 1. punkta a) apakšpunkta otrajā teikumā dalībvalstīm paredzētā iespēja attiecīgos produktus aplikt ar nodokli, ņemot vērā vides politiku. Faktiski šim atbrīvojuma ierobežojumam ir tikai iespējamības raksturs, un dalībvalsts, kura šo iespēju nav izmantojusi, nevar atsaukties pati uz savu bezdarbību, lai nodokļu maksātājam atteiktu atbrīvojumu, uz kuru viņam ir leģitīmas tiesības

saskaņā ar Direktīvu 2003/96 (skat. pēc analoģijas iepriekš minētos spriedumus lietā *Kügler*, 59. un 60. punkts, un apvienotajās lietās *Linneweber* un *Akritidis*, 35. punkts).

33 No tā izriet, ka Direktīvas 2003/93 14. panta 1. punkta a) apakšpunktā paredzētais pienākums no minētajā direktīvā paredzētā nodokļu režīma atbrīvot elektroenerģijas ražošanai paredzētus energoproduktus ir pietiekami precīzs un beznosacījuma, lai indivīdiem piešķirtu tiesības valsts tiesā atsaukties uz šo direktīvu nolūkā iestāties pret valsts tiesisko regulējumu, kas ir pretrunā šai direktīvai.

34 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru tiesības uz to nodokļu atmaksāšanu, kas iekasēti dalībvalstī, pārkāpjot Kopienu tiesību noteikumus, izriet no tiesībām, ko attiecīgajām personām piešķir Kopienu tiesības atbilstoši Tiesas sniegtajai interpretācijai, un ir to papildinājums (skat. it īpaši 1999. gada 9. februāra spriedumu lietā C-343/96 *Dilexport*, *Recueil*, I-579. lpp., 23. punkts; 2001. gada 8. marta spriedumu apvienotajās lietās C-397/98 un C-410/98 *Metallgesellschaft* u.c., *Recueil*, I-1727. lpp., 84. punkts, kā arī iepriekš minēto spriedumu lietā *Marks & Spencer*, 30. punkts).

35 Vēl jāatgādina, ka tiesas sēdē pamata lietas dalībnieki, atbildot uz Tiesas lūgumu šajā sakarā, paskaidroja, ka prasītājas pamata lietā saražotā elektroenerģija pamata lietas faktu rašanās laikā ietilpa tobrīd spēkā esošā 1999. gada 24. marta Likuma par nodokli elektroenerģijai 9. panta 1. punkta 3) apakšpunkta tvērumā, kurš būtībā paredzēja atbrīvojumu no nodokļa tādu iekārtu saražotajai elektroenerģijai, kuru elektroenerģijas ražošanas nominālā jauda nepārsniedz zināmu robežu.

36 Ņemot vērā šos paskaidrojumus, Komisija un atbildētāja pamata lietā šajā tiesas sēdē norādīja, ka tas būtu pretrunā Direktīvai 2003/96, ja prasītājas pamata lietā elektroenerģijas ražošanai izmantotie energoprodukti tiktu atbrīvoti no nodokļa, jo arī pati saražotā elektroenerģija ir atbrīvota no nodokļa. Faktiski, ja saskaņā ar Direktīvas 2003/96 21. panta 5. punkta trešo daļu dalībvalstis neatkarīgi no 14. panta 1. punkta a) apakšpunkta, var atbrīvot nelielus elektroenerģijas ražotājus no nodokļa, tad tas ir ar nosacījumu, ka tās apliek ar nodokli produktus, kas tiek izmantoti šās

elektroenerģijas ražošanai. Prasītāja pamata lietā tomēr šajā sakarā uzsver, ka ar tiesību aktiem, ar ko minētā direktīva tika transponēta 2006. gadā, tika ieviesta īpaša nodokļa likme, kas ir ievērojami zemāka par vispārējo likmi, kura bija spēkā pamata lietā apskatāmo faktu rašanās laikā.

37 Šajā sakarā jākonstatē, ka ar savu jautājumu iesniedzējtiesa ir aprobežojusies, vaicājot Tiesai vien par Direktīvas 2003/96 14. panta 1. punkta a) apakšpunkta interpretāciju, un ka iepriekš minētie fakti un tiesību normas, kuri pirmo reizi izvirzīti un apspriesti tikai tiesas sēdē, nav ietverti nedz iesniedzējtiesas lēmumā, nedz arī ieinteresēto personu iesniegtajos rakstveida apsvērumos, un galvenie lietas dalībnieki Tiesai uz šajā sakarā uzdoto jautājumu atbildēja, ka šis prāvas aspekts nav ticis apspriests arī nevienā pamata lietas [debašu] posmā.

38 Šādos apstākļos, kad par minēto jautājumu nav precīzākas un sīkākas informācijas, Tiesa uzskata, ka no tai iesniegtajiem lietas materiāliem pietiekami pārliecinoši nevar secināt, ka šie dažādie elementi ir pietiekami, lai atrisinātu pamata lietas strīdu un tādējādi būtu noderīgi ieniedzējtiesai, kura, uzņemdamās atbildību par lietā pieņemamo nolēmumu, atrodas vispiemērotākajā pozīcijā, lai izvērtētu jautājumu, kurus tā uzdod Tiesai, atbilstību saistībā ar tajā izskatāmās lietas īpatnībām.

39 Tādēļ uz uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2003/96 14. panta 1. punkta a) apakšpunktam, kurā no direktīvā noteiktā nodokļu režīma paredzēts atbrīvojums energoproduktiem, kurus izmanto elektroenerģijas ražošanai, ir tieša iedarbība tādā nozīmē, ka indivīds var uz to atsaukties valsts tiesā — attiecībā uz laika posmu, kurā attiecīgā dalībvalsts nebija izpildījusi pienākumu paredzētajā termiņā transponēt šo direktīvu valsts tiesībās, — tādā prāvā kā pamata lietā izskatāmā, kad pretējā puse tiesvedībā ir valsts muitas iestādes un kuras mērķis ir panākt, lai netiktu piemērots valsts tiesiskais regulējums, kurš varētu būt pretrunā šai normai, un tādējādi iegūt normai pretrunā esošā nodokļa atmaksu.

**Par tiesāšanās izdevumiem**

40 Attiecībā uz lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

**Padomes 2003. gada 27. oktobra Direktīvas 2003/96/EK, kas pārkārto Kopienas noteikumus par nodokļu uzlikšanu energoproduktiem un elektroenerģijai, 14. panta 1. punkta a) apakšpunktam, kurā no šajā direktīvā noteiktā nodokļu režīma paredzēts atbrīvojums energoproduktiem, kurus izmanto elektroenerģijas ražošanai, ir tieša iedarbība tādā nozīmē, ka indivīds var uz to atsaukties valsts tiesā — attiecībā uz laika posmu, kurā attiecīgā dalībvalsts nebija izpildījusi pienākumu paredzētajā termiņā transponēt šo direktīvu valsts tiesībās, — tādā prāvā kā pamata lietā izskatāmā, kad pretējā puse tiesvedībā ir valsts muitas iestādes un kuras mērķis ir panākt, lai netiktu piemērots valsts tiesiskais regulējums, kurš varētu būt pretrunā šai normai, un tādējādi iegūt normai pretrunā esošā nodokļa atmaksu.**

[Paraksti]